

తరస్కారము.

వా క్య ప్ర శ్న సా ర మ్.

ఇది

శ్రీ బృందావనపట్టణ నివాసులైన,

దివి

10064

చల్లా నాగలింగశాస్త్రిలవారి పుత్రుడగు

లక్ష్మీ. నృసింహశాస్త్రి చే

ప్రాయబడి

స్వీయ

శ్రీ ఆర్యానందముద్రాక్షరశాలము

ముద్రింపబడి, ప్రకటింపబడియె.

మ చి ల్ ప ట్ట ణ ము.

సంస్కారములు

వర్ణము ముద్రణము

సంస్కారములు

దీనికై 0—3—0

కొత్తది కావచ్చును.

1921 సం.

ఓమకరబ్రహ్మసేనము,

వాక్యకృత్సారమ్,

జ్యోతిషప్రశ్నశాస్త్రమ్

అగాధప్రదేవతా ప్రశ్ననమ్

శ్లో॥ నాదేవిశ్వేశ్వరగదేభాః గణావాహా గజాననమ్

ధ్యానేనయస్య క్రత్యూహో విలయగయాతిదూరతః ॥

తా॥ ధ్యానముచేయుట మాత్రముచేతనే సకల విఘ్నములను దొలుగించువాడును, క్రపంచమున కీశ్వరుడును, గణాధిపతియును, ప్రపంచమునకు సర్వమునకును నధిపతియును, ఏనుగుమొక్కముఖముగలవాడును నగు విఘ్నేశ్వరునకు నమస్కారముజేసెదను.

శ్లో॥ ఆదిత్యప్రముఖాఃఖిలాస్తధామేపాదీ రాశయః ।

లోకానాముపకర్తాః పాతుమామిహసర్వదా ॥

తా॥ సూర్యుడు మొదలుగాఁగల గ్రహములును, మేషము మొదలగు రాసులును, లోకములకు మేలునుగలుగఁజేయునట్టి స్వభావముగలవగుటవలన నాకుసర్వకాలములయందు రక్షకులగుదురని తా॥

శ్లో॥ సప్తవిశ్వతితారాఃశా మశ్వాదీనాం పృథక్పృథక్ ।

పాదైశ్చతుర్భుగనే శిశుమారాః ప్రతిష్ఠితమ్ ॥

తా॥ నాలుగుపాదములుగల అశ్విన్యాది ౨౭నక్షత్రములకును ఆకాశమాయ భగవంతునిచేత నివాసయోగ్యమగు శిశుమారమును మేరుగల చక్రి మొకటి నిర్మింపఁబడెనని తా॥

శ్లో॥ ప్రాక్రావ్గతోడుచక్రం తదష్టా త్తరశతాంఘ్రికం ।

ప్రత్యక్షుఖంచలత్యేవ మేరోర్నిత్యం క్రదక్షిణమ్ ॥

తా॥ ఉపచక్రము ప్రాగ్భాగమునందు నుటయెనిమిది పాదముల ప్రమాణముగలదై నిర్మింపఁబడినది, అదిప్రత్యక్షుఖముగా మేరు

పశ్యంతమునకుఁ ద్రవ్యేణ్యమమునఁ దిరుగుచుండునని తా॥

శ్లో॥ జ్యోతిశ్చాస్త్రే వినిశ్చిత్య హారికం ఫలమీరితమ్ । ఇష్టానిష్ట
పరిణానా దనిష్టస్య ప్రశాంతయే । ఇష్టసాధనద్విధ ముపాయోయం
ప్రదర్శితః ॥

తా॥ జ్యోతిశ్చాస్త్రమును జక్కగ నాలొచించినయెడల శుభా
శుభఫలములు జక్కగ దెలిసికొనవచ్చును, మనకుఁదెలియఁబడకయే
వచ్చునట్టి శుభాశుభములను దెలిసికొనుటకు భగవంతుఁడీశాస్త్ర
మును నిర్మించెనని తా॥

—: అథ పృచ్ఛకచింతాజ్ఞానమ్: —

శ్లో॥ ఆదాచింతావిజ్ఞానం భృత్వాప్రశ్నం విచారయేత్ । వ్యోమ
దృష్టి భవేజ్జీవ మూలాంభూమ్యావలోకనే ॥ సమావలోకనేధాతుశ్చి
తాయాః లక్షణంస్మృతమ్ ॥

తా॥ ముగదుగాపృచ్ఛకుడు ప్రశ్నయడిగే కాలమునందు ఆకాశ
మును చూచుచు ప్రశ్నయడిగెనేని జీవచింత, కిందచూచుచు నడిగితే
మూలచింత, సమముగా జూచియడిగిన ధాతుచింతయని, తెలియ
వలెను.

అంగ స్మర్య చింత .

శ్లో॥ శిశస్సర్వేజీవచింత పాదిస్సర్వేతుమూలకం । నాభీస్సర్వేధాతు
చింత విజ్ఞేయాస్సర్వదాబుధైః ॥ స్వర్వేవక్త్రలలాటానాం జీవచింతా
శుభప్రదాః । హృగోదరకటిస్పర్శే ధాతుచింతాతు మధ్యమాః ॥ గు
హ్యాయోరు పృష్ఠభాగేచ అధమం మూలచింతనం ॥ జానుజంఘపదేజీవ
ధాతుమూలనిరూపణమ్ ॥

తా॥ పృచ్ఛకుడు హస్తమువే శిరస్సును స్పృశించి అడగినచో
జీవచింత, పాదములు స్పృశించితే మూలచింత, నోరును ముఖమును
స్పృశింపజేసిన జీవచింత, ఇవి శుభమునిచ్చును. వక్షము, కడుపు, కటి,

ప్రదేశము స్ఫుర్తచేసినభాతుచింత అనుకూలముగునులయి తేకొంతమధ్య
ప్రదం॥గుహ్యమును తొడలను వెనుక భాగమును స్పర్శించినమూలచింత
కార్యభంగము, మోకాళ్లు, పిక్కలు, పాదములు స్పర్శించిన వరుసగా,
జీవభాతు మూలచింతలు అని తెలియవలెను.

పుచ్చ క దిక్పింత.

శ్లో॥ పూర్వాస్యాంధాతుచింతాస్యా జీవ దక్షిణత స్తథా । ఉత్త
రస్యాంపశ్చమాయాం మూలచింతావదేష్పథః॥

తా॥ పుచ్చకును అడిగేదిక్కును అనుసరించి తూర్పుదిక్కు-
నుంచి అడిగితే భాతుచింత, దక్షిణపుదిక్కునుంచి అడిగితే జీవచింత,
పశ్చిమాత్తర దిక్కులనుంచి అడిగితే మూలచింత అని చెప్పేది.

అక్షరప్రకారచింత.

శ్లో॥ ప్రశ్నాక్షరగిర్విగుళితం ఏకేనచసమన్వితః । వన్నభిస్తుహరే
ర్భాగం శేషంతాత్మావినిర్దిశేత్ ॥ విషమార్కజీవచింత సమేధాతుః
ప్రక్షీర్ణితః । శూన్యేమూలావిజానీ య్యాచింతాలక్షణమీరితం॥

తా॥ ప్రశ్నాక్షరములను రెండింటగుళించి వకటి కల్పి మూ
డింట భాగించగా మిగిలినశేషం ౧-మిగిలితే జీవచింత, ౨ మిగిలితే
భాతుచింత, మూడుమిగిలితే మూలచింత అని తెలియవలెను.

భాతు జీవాదిభేదః.

శ్లో॥ ప్రశ్నాక్షరగిర్విగుళితం అష్టభిశ్చటిమిశ్రితం । నవభిశ్చహరే
ర్భాగం శేషంతాత్మాలికోగ్రహః ॥ గ్రహణాపరివదేత్సమ్యగ్భాతుమూ
లాదిలక్షణం । ఆశీత్యేనైవసిద్ధిస్యా సోమేశిద్ధిప్రజాయతే ॥ భామేతు
మరణంప్రొక్తం గురుశుక్రబుధాశ్శుభాః । శనైశ్చరేనాస్తిసిద్ధిరాహు
కేతోస్తతః పచ॥

తా॥ ప్రశ్నాక్షరములను ఆఠింటగుళించియెనిమిదికల్పి, నొమ్మ
డింట భాగించగా శేషము ఆదిత్యాగ్రహములుగా క్రమముగా నెలసి

పాశ్యత్ర శ్లో సారము.

గ్రహముల ననుసరించి ధాత్వాదిలకు గములను గుర్తెడి సూర్యుడు అయితే కార్యము సిద్ధించదు, చంద్రుడు కార్యసిద్ధి, కుజుడు మృత్యువు, బుధ, గురు, శుక్రులు, శుభము. శని కార్యవిఘ్నము, రాహు కేతువులు కార్యభంగములు అని తెలిశేది.

కాలగణిమితిచింత.

శ్లో॥ ఆదిత్యమాసమేకంతు సామేతుర్వింశతిర్దినైః । భామేశతద్వయంప్రోక్షం బుధేస్సప్తదిన్యైః ఫలం॥ ఏకోనవింశతిర్జితే భృగోర్వింశతి వాసరైః । శనైశ్చరేవకనర్షం రాహుకేతుర్వౌగపిస్సృతైః॥

తా॥ కార్యనివరణమునకు పదిమితి కాలము, సూర్యుడు షకమాసము, చంద్రుడు యిరువైగినములు, కుజుడు అనునెలలు, యరునైః శములు బుధుడు, యేడు సములు గురువు, పంచామ్మిసిరోజులు శుక్రుడు, యిరువైదినములు శని, రాహు కేతువులు, పక సంవత్సరము అని తెలిసేది.

ధాతుసంగ్రహము.

శ్లో॥ చంద్రశుక్రేరదాశీచే నచింతావిన్యోశేత్ । భామేబుధేతథాకేతౌ ధాతుచింతావదేర్చధ ము గార్కరాహణ విశేయామూల చింతామనీషిభి॥

తా॥ అక్షరము త్రిమురు పూర్వమువలెనే గణితముచేసి గ్రహములననుసరించి చింతెలిసేది. చంద్రశుక్రగురువులు జీవచింత, కుజబుధకేతువులు ధాతుచింత, శనిరవిరాహువులు మూలచింత, అని తెలియవలెను.

గ్రహవర్ణములు.

శ్లో॥ రక్తవర్ణోభవేత్సూర్యః శిశికారః క్రక్షీర్రితాః । రక్తకారఃకుజోజ్జీయః హరిశ్శ్యామో బుధస్సృతః । కారవర్షిగురుజ్జేయా శ్వేతవర్ణభృగుస్సృతః॥ కృష్ణశ్చశ్చరేభ్యోజ్జేయా వియద్వర్షోవిధుంతుదః॥ కేతుః పుష్పవర్ణస్య గ్రహవర్ణాస్సృతాబుధైః॥

తా॥ గ్రహముల మొక్క వర్ణములు రవి గ్రహము, చంద్రుడు కాన్తము, కుంభ గ్రహము, బుధుడు పచ్చని నలుగుర్ణము, గురువు కాన్తము, శుక్రుడు పల్లవము, శని నల్లనివర్ణము, రాహువు ఆకాశము. కేట, ప్లూటో నల్లము అని తా॥

గ్రహ, చిహ్నములు.

శ్లో॥ శుక్రేణ శ్రోత్రేణ చక్షుర్యం బుధోః పాదౌత్తమ్ । గురౌ రత్నయుతాప మౌహాన్యేహాస్త్రము । చంద్రుశ్చ శనిః పారా రాహుశ్చ వ్యాయుని స్మృతమ్ । ప్లూటో నల్లస్య గ్రహ ఛాయాన్వయమ్ ॥

తా॥ శుక్ర గ్రహమునకు, బుధుని పాదము, గురువు రత్నయుతాప మౌహాన్యేహాస్త్రము, చంద్రుని హస్తము, శనిని పారా రాహువు వాయుని స్మృతము అని శాస్త్రము చెబుచున్నది.

పుష్కరములు.

శ్లో॥ గోమృగశ్రేష్ఠతవో గౌరవో గౌరవః । పరగుణ సూర్యముల విక్రమజ్యోతిః । రాహుశ్చ ప్లూటో కేతాపుష్పాని తేహ ॥

తా॥ చంద్రుని పుష్కరములలో గోమృగములు గల శ్రేణులు, గురువు ఆకులు, విశ్వములు, బుధుని పుష్కరములు, కుంభములు, రాహువు పుష్కరములు.

చిహ్నములు.

శ్లో॥ ద్వితీయభాగం గురు భువిహితమ్ । చిహ్నదాత్తమ్ శిఖరీ ధరావ చంద్రరాహు శనిస్మృతమ్ ।

తా॥ శుక్రగురువులు ద్వితీయ భాగము, కుంభపుష్కరము చిహ్నములచేత, బుధశనిలు పక్షిచిహ్నము, చంద్రరాహులు సర్పములచేత, అని నిర్ణయించినది.

సప్తమ్యం నమ్.

శ్లో॥ చంద్రభామవదేత్పాద్యాం జీవేశుక్రేచపశ్చిమే । ఉత్తర
సామ్యసూత్యాభ్యాం శనిరాహుశ్చదక్షిణే॥

తా॥ సప్తవస్తువును గుర్తెరుగు స్థానము చంద్రకుజులు అయితే
శూక్రకు, గురుశుక్రులు ఉత్తరముకు, బుధరవులు ఉత్తరదిక్కు,
శని రాహులు దక్షిణదిక్కు, అని యెరుగునది.

వర్గోఽరిచింతాజ్ఞానం.

శ్లో॥ అవర్గోఽర్కశ్చింతాఽరిచితాకవర్గ తే । తథాచవర్గేస్యాత్మా
నః టవర్గేపరమా శేత్ ॥ తవర్గేస్యాత్మనోనిత్యం పవర్గేపరజాస్మృతా
వద్యదే వయవర్గస్యాత్ శవర్గేస్యాత్మనఃపునః॥

తా॥ ఆ-చ-త-శ-వర్గములు యీవర్గాక్షరము మొదటి అయి
తే ఆత్మసూర్యుడ్రశ్మ. క-ట-ఁ-య- వర్గములు భువనయొక్క ప్రశ్న
అని తెలిశేది. వర్గోఽరిజీవచింత.

శ్లో॥ అవర్గేస్విపదాజ్ఞేయ కవర్గేచచతుష్పదా చవర్గేపాదబహులా
అపదాతుటవర్గ ॥ తథాతివర్గేవిశీయా ఁవర్గేపాదసంకులా । చతుష్ప
దాయవర్గేతు శవర్గేస్విపదాస్మృతా ॥

తా॥ ఆ-శ-ఁ-వర్గములు స్వపాదచింత, క-య-వర్గముచతుష్పా
దచింత, చ-ఁ-వర్గము బహుపాదచింత, ట-న-వర్గము పాదశూన్య
జీవచింత.

శ్లో॥ దేహానాశ్చోక్తియా కవర్గేనుమాస్తథా । చవర్గదక్షిణోక్షే
యాటవర్గతత్వదేవహి ॥ సరాస్తవర్గవిజ్ఞేయా ఁవర్గఅసురాస్తథా యవ
ర్గమనుమాస్తై చైవ తద్దైవచవర్గ కే ॥ అపర్వైశాహ్మికాప్రోక్తా కవర్గేక్ష
యాస్మృతః । విశ్వశ్చివర్గవిజ్ఞేయాటవర్గే శూద్రజాతయః॥ అంత్యాస్త
వర్గవిజ్ఞేయాఁవర్గతద్వదేవహి । శూద్రానుష్ఠువిజ్ఞేయం శవర్గవిశవత
హి ॥ స్త్రీహించిరాఅవర్గేస్యాతు కవర్గేపురుషామనః । నపుంసకస్సశ్చ

ర్గస్యాతుటవర్గతద్వదేవహి॥ వర్గోపురుషోక్షేయ శ్రీవర్గస్సృతాబుధైః॥
యవర్గపుంసకంక్షేయం శవర్గతద్వదేవహి॥

తా॥ అవర్గముదేవచింత క-త-య-శ-వర్గములు మనుష్యచిం
త, చ - ట - వర్గము పక్షిచింత, ష-వర్గము రాక్షసచింత, అ-వర్గము
బ్రాహ్మణులు క-వర్గము క్షత్రియులు, శ-వర్గము వైశ్యులు, ట-యవ
ర్గములు కూర్మలు, త-ష-వర్గములు చండలాదులు, ఇ-స్ల-చో-రాదు
లను చెలికేడి, అ-వ-స్త్రీలు, క-తి-య-శ-స్స-ములు, పురుషులు, చ-
ట-వర్గము, సపుంసకులు- అసయెరుగునది.

వర్షప్రశ్నఫలం.

శ్లో॥ తిథివారక్ష-యోగానాం యుతిసంహృతాన్వితాః॥ ప్రశ్ననా
మాక్షుర్వృక్షాః ప్రభాగశ్చేవకీఫలం॥ ఏకేనక్షేత్రస్సమతా ద్వాభ్యాం
చత్రితయేన్ముఖం॥

తా॥ తిథివారసక్షత్రయోగమును సంవత్సరమును ప్రశ్నాక్షు
ములనుకూడి, మూడింటను భాగించిన శేషంవకటివృక్షము రెండుసమ
ము, మూడుసముఖము, అని సంవత్సరఫలమును చెప్పేది.

రాజకృపాచింతాజ్ఞానం.

శ్లో॥ ప్రభువర్ణాంగుక్షైవవ్యాతు ఘటభిర్యక్తవహ్నిహృత్॥ ఏకే
నస్వల్పమానంస్యాతు ద్వాభ్యామానాధికంవదేతు॥ త్రిశేషేనైవమా
నంస్యాతు ఇత్యేనత్ప్రశ్నలక్షణం॥

తా॥ ప్రభుప్రయుక్త-నామాక్షరములనుమూడింటనుగుణించిగతఫల
దియలు కచ్చిమూడుచేబాగించిన శేషం వకటిమిగిలితే స్వల్పభిమా
నము, రెండు మిగిలితే కృపాధికము, మూడుమిగిలితే కృపాశూన్య
ములని తెలికేడి. అశ్వగజాదిప్రశ్న.

శ్లో॥ ప్రశ్నాదిత్రిగుణాకార్యః వస్తువర్ణైశ్చ క్యరూపయక్॥ ఏహృత్
శ్చేవజాక్షేయం సమేప్రాప్తస్యధానమే॥

వాక్య ప్రశ్న సార మ్.

తా॥ ప్రశ్నాక్షరములను మూడింట గుణించి వస్తువయొక్క నామాక్షరములు కల్పి వకటికూడ రెండింట భాగించగా శేషము వకటిమిగిలితే ప్రాప్తిలుగను, రెండుమిగిలితే ప్రాప్తికలదని, అశ్వగజాదిలాభప్రశ్నలకు చెప్పేది. రోగనివృత్తిప్రశ్న.

శ్లో॥ ధివావిసమామోగో ద్వాభ్యాంగుణితవేదయుక్ । వర్ణాసగుణితద్వాభ్యాసంయుక్తాసాగరస్తథా॥ సహ్నిభిర్భాతేశేషేషంఫలం తస్యప్రకీర్తనం । ఏకేననిధనాభావ శ్చిరరోగిద్విశేషకే॥ యాన్యేననికనంజ్ఞేయం రోగితస్పర్శదాబుధైః॥

తా॥ ఓఘగడియలుకల్పి రెంటగుణించి నాలుగుకల్పి ప్రశ్నాక్షరములను రెంటగుణించి నాలుగుకల్పి రాశిజేసి మూట భాగించిన శేషం వకటిమిగిలితే మృత్యునలేదు రెండుమిగిలిన బహుకాలమునకు బాధ్యముండును శూన్యమైతే మృత్యువు కలుగును.

ద్రవ్యప్రాప్తిప్రశ్న.

శ్లో॥ ఘటికారామగుణితా తద్వల్లరై మిశ్రితాశనైః । వేదైర్విహత శేషంచే ద్విషమే ప్రాప్తినాస్యథా॥

తా॥ ప్రశ్న కాలగడియలు మూటగుణించి ప్రశ్నాక్షరములను కల్పి అయినట్లే నాలుగింట భాగించగా వకటి మూడు మిగిలినద్రవ్యములభించును రెండునాలుగుమిగిలినద్రవ్యములభించదని తెలియవలెను.

రాజమూలాతుద్రవ్యలాభప్రశ్న.

శ్లో॥ ప్రభోర్నామగుణైర్హన్యాతు స్వవర్తై మిశ్రితంహరేతు । రామైర్భక్తంవిజినీయ్యాతు ఏక శేషేద్వికేనహి । త్రిశేషేచిరకాలేన ద్రవ్యప్రాప్తిభిష్యతి॥

తా॥ ప్రభువుయొక్క నామాక్షరములను మూడింట గుణించితనయొక్క నామాక్షరములుకల్పి మూడింట భాగించగా శేషం వకటి అయినద్రవ్యలాభము, రెండయిన లేదు, మూడైన బహుకాలమునకు పైనద్రవ్య

తాత్పర్య పుష్ప పాఠము:

లూథముకద్దు.

బుధుప్రాప్తిచింత.

శ్లో॥ ఘటిభి స్థితిసంయుక్తా త్రిభిత్పాగంసమ్మాహరేత్ । ఏకశేషే
భవేచ్ఛిద్భిః ద్విశేషే బహుయత్నతః ॥ త్రీశేషే నైవసిద్ధిస్యా ఏకత్వేషు
స్యలక్షణం॥

తా॥ ప్రశ్నఘడియలును తిథియునుకల్పిమూడింట భాగించగా శేషం
వకటి లయిన బుధు దరిశనముకలుగును. రెండుమిగిలిన లఘుప్రయ
త్నముచే కలుగును మూడుండిన బుధుప్రాప్తిలేదని యెరుంగునది.

సంతానచింత.

శ్లో॥ చతుర్గుణాత్థిస్థైకా మిశ్రితావారయోగైః । ద్వాభ్యాం
భాగేనయల్లబ్ధం త్రిఘ్నం వేదహృదంచయత్ ॥ ఏకశేషవిలంబేపద్విశే
షేనైవసంభవేత్ । అచిరేణైవకాలేనత్రచతుశ్శేషకేవదేతు॥

తా॥ ప్రశ్నతిథినాలిగింటగుణించి వకటికల్పివారమునుకల్పి రెంటు
భాగించగా వచ్చిన లబ్ధమును మూడింటగుణించి నాల్గింట భాగించగా
శేషంవకటిమిగిలితె బహుకాలమునకుపైన సంతానముకలుగును, రెం
డుమిగిలిన సంతానములేదు మూడునాలుగుమిగిలిన శీఘ్రముగ సంతా
నము కలుగును. అస్యాంగరోఢీస్తివానాస్తివేతిప్రశ్న.

శ్లో॥ వర్ణాంమాత్రసంభూతః త్రిఘ్నస్సప్తావశేషతః । విషమేగర్భ
సంభూతిః సమేనాస్తిసంభవదేతు॥

తా॥ వర్ణాంకమును మాత్రాంకముచేగుణించిపునఃమూడింటగుణిం
చి, యేడింటభాగించగా శేషం విషమాంకమయినగర్భధారణముకద్దు,
సమమైనలేదు అనియెరుంగునది. అన్యప్రకారః.

శ్లో॥ వారస్త్రిగుణితంకార్యం తిథిభిశ్చసంయుతం । ద్వాభ్యాం
భక్తంచతచ్ఛేషం సమేనాస్త్యసమేఫలం॥

తా॥ వారమును మూడింటగుణించి తిథికల్పి రెండింట భాగించగా
వకటి గర్భమునిశ్చయము రెండులేదు అని తెలిశేది.

శ్లో॥ ప్రశవస్థాంకమాత్రాంక తిథివార్య సయుతం । సప్తభక్తావశేషేణ సమస్తీవిషమేపుమాన్॥

తా॥ వర్ణాంకమును మాత్రాంకమును తిథివారనక్షత్రములనుకల్పియేడింట భాగించిన శేషంబేతియినచో పురుషుడును సమమైనస్త్రీయనితా॥ పుత్రకన్యాప్రశ్న.

శ్లో॥ తిథివార్య యోగానాం షట్కనామాక్షరైర్గుతః । ఓతిపేన తత్సాపి వహ్నిహృచ్చేషజగఫలా॥

తా॥ తిథివారనక్షత్రములను స్త్రీయొక్కనామాక్షరములుకల్పివకటిచేర్చి మూడింటభాగించగా శేషంఫలం.

శ్లో॥ ఏకాంకేనభవేత్పుత్రః ద్వాభ్యాంకన్యాంవిన్ది శేతు । త్రిశేషేగరసంపాతః జ్ఞాతవ్యంస్వదాబుధైః॥

తా॥ వకటినిగిలిన పుత్రసంతానము, రెండుస్త్రీసంతానము, చూడుగర్భవిచ్ఛిత్తు అనితెలిశేది.

దుర్గప్రాప్తిప్రశ్న.

శ్లో॥ రామైర్గుళితవారస్తునక్షత్రైర్వ్యజితంప్రిహృతు । దుర్గప్రాప్తిశ్లోకశేషే ద్వికసంధిత్రీకేనహి॥

తా॥ వారమును మూడింటగుణించి నక్షత్రమును కల్పి మూడింట భాగించగా వకటిదర్శ లాభముకలుగును రెండుసంధికలుగును మూడు లాభములేదు. పరచక్రగమనచింత.

శ్లో॥ ఘటికాపంచభిర్గుణ్య దినక్షాంవిశ్వసంయుతం । ద్వాభ్యాంభాగేతుయచ్ఛేషం ఫలంతస్యవదామ్యహం । ఏకేనాగమనంవింద్యాత్ ద్వాభ్యాంనై వాగమోభవేత్॥

తా॥ ప్రశ్నగణియలను అయిదింటగుణించి తిథినక్షత్రములనుకల్పి పదమూడుకల్పి రెండింటభాగించగా శేషంవకటైన పరదేశము బోయిన వాడువచ్చును, రెండురాదుఅనితెలిశేది.

శ్లో॥ దేశవామాత్మర్యోగో ఏకహనోద్భిషేత్ । ఏకశేషే
తుయధ్వేన అగమివ్యతిశ్చయః ॥ కలాయనంస్వతస్తస్యా దేశము
ద్వితీయకే । త్రితీయకేభవేద్దుఖం యద్ధనై నర్మయోమహన్ ॥

తా॥ ప్రత్నాత్మరమలలో దేశవామాత్మరములుకల్పి వకటిటిసివేసి
మూడింటభాగించగా శేషంవకటి శత్రువుడు యుద్ధానికివచ్చును రెండు
దేశమును విడిచిపోవును మూడు దుఃఖముచేత యద్ధమందు తయ
ముపొందును అనిశెలియవలెను. యుద్ధజయాజయప్రశ్న.

శ్లో॥ ఉభయోక్తిగుణంనామాతాత్కాలి తిథివారక్షయక్ । వహ్ని
భిరభ్యతే శేషం దధికంజయకృద్భవేత్ ॥

తా॥ ఉభయలనామాత్మరములను మూడింటగుణించి తిథిగడి
యలుకల్పి మూడింట భాగించగా శేషం యవలిది అధికముగనుండు
నోవారు జయించును అనియెరుగునది. గంతవ్యచింత.

శ్లో॥ తిథివారక్షయోగానాం యోగోరామ యతస్తథా ద్విగు
ణోనహ్నిభిర్యుక్తో శేషేణఫలమాదిశేత్ ॥ ఏకేనయామంభవతి ద్వా
భ్యాంచస్థిరతాంభవేత్ । శూన్యేనచిరకాలేన ఇతిగంతవ్యక్షణం ॥

తా॥ తిథివారక్షత్రయోగములు కలిపి మూడుజేప్చి రెండింటగు
ణించి మూడింటభాగించగా శేషంవకటి శీఘ్రముగా ప్రయాణముకలు
గును రెండులలస్యము శూన్యములయినప్రయాణములేదు.

దూతశ్చవితోవాసవా.

శ్లో॥ తిథి స్త్రిగుణితాకార్య పంచయుగ్వారమిశ్రితా । సప్తభిర్గుణ
తోద్వాభ్యాం భక్తశ్శేషఫలంవదేత్ ॥ ఏకేనచవితోదూతః శూన్య
శేషోద్వినిశ్చయః ॥

తా॥ తిథిమూడింటగుణించి అయిదుకూడి వారముకల్పి పునఃయే
డింటగుణించిరెండింటభాగించగా శేషంవకటిఅయినచో రావలసినమన్ని
రామశూన్యమైనవచ్చును.

• దూకించునట్లేవర్తతే.

శ్లో॥ ప్రశ్ననర్థాగమాత్తాంక యోగోద్వాభ్యా హలోగ్గయుక్తః ।
 కనుభిక్షహ రేర్భాగం శేషం కేఫలమా శేతు ॥ ఏకేనసంస్థితస్త్రద్వి
 తీయ్యేమారమాత్రిత॥ తృతీయ్యేచార్యమాగ్ధేరు చతుర్థేగ్రామసన్నిధౌ ।
 పంచమేపునరావృత్తి షష్ఠవ్యాసమాచరేతు ॥ సప్తమేచగృహాక్షే
 యంఅష్టమే గోరసాకులా ॥

తా॥ ప్రశ్ననర్థాగమాత్తాంకములనుకల్పి రెండింటగుణించిమూ
 డుకల్పి యెనిమిది ట భాగించి శేష చకటిఅయిన స్థావరములోను
 న్నాడు రెండు మూర్తములోనున్నాడు మూడు దొంగతోవస్తున్నాడు.
 నాలుగు గ్రామసమీపానికి చచ్చునాడు, అయిదు ప్రయాణముపైనిల్పి
 మభివస్తాడు, ఆరుశాస్త్రములనున్నాడు, యే ఎయిల్లోనున్నాడు, యె
 మిది దొంగలచే చిక్కుకొట్టాడు, అనికెలిశేసి. ఏకభాగనిర్గమనప్రశ్న.

శ్లో॥ ప్రభుస్వనామయోదైక్య ద్విస్సుచతురైర్ద్యుతం । త్రిభి
 ర్విభక్తశేషంకే ఫలబ్రూయాచ్చభాగుభా । ఏకేనచిరకాలేనద్వితి
 య్యేబహుకాలతిః । సూన్యే శేష్స్మేహగ్ధఃఖా విన్యాద్రవ్యేనముంచతే॥

తా॥ ప్రభువునామాక్షరములు స్వనామాక్షరములుకల్పి రెండింట
 గుణించి యేడు కల్పి మూడింటగాగించి శేషంనకటిశ్రేణుముగావెల్లి
 ప్రభువును చూచేరు రెండుబహుకాలమునకుపైన చూచును సూన్య
 మయితే దుఖు చేధనముచే మునిగిపోయినాడు ప్రభువునుచూడుడు.

ఉపద్రవచిరతే.

శ్లో॥ నక్షత్రగతిగుణాకార్యో తిథియుభాత్రిహృతంఫలం । స్వల్పస్స
 మోధికోజ్ఞేయ, ఏకగ్వితిభిశేషకై ॥

తా॥ నక్షత్రమును యూడింటగుణించి తిథికల్పి మూడింటభాగించ
 గా శేషంనకటిమిగిలిన స్వల్పప్రద్రవము రెండులేదు మూడుఅధికము
 గా నుపద్రవములుగునచుట.

సప్తప్రాప్తిచరిత్ర.

శ్లో॥ ప్రశ్నాత్మరైస్త్రిస్త్వైస్త్వై తత్కాలములకుఁకాన్వితాః । ద్వాభ్యాం
భక్తాశ్చేషే శేషే ప్రాప్తిర్వాచ్యాహహి॥

తా॥ ప్రశ్నాత్మరములచేత తిథినిఁ గొనుచుండునపుడు, రెండు
టభాగి చుగా శేషమునకుఁబోయినచో సప్తగ్రహములకుఁగకును, రెండు
గొరికిదిని తా॥ చంద్రశ్చ.

శ్లో॥ వస్త్రతురగుక్తైశ్చోగైః త్రియుక్తాః చహృత్తుభాః । కేనస్వ
గ్రహంక్షయః ద్వితీయ్యైబహివచ । తృతీయ్యైశ్చయనాగా రే చతుర్థ
స్మానసన్నిధౌ॥ యదమరుచినో దేవ హృత శేనైశ్చుభ్యతా॥

తా॥ సప్తచక్రముక్క అక్షరములు ప్రశ్నాత్మరములు కలిపిమూ
డుచేచులయిదింటభాగించుగా శేషమునకుఁ స్వగ్రహమగునది, రెండు
యింటి వెలువలనున్నది, మూడుశయన గ్రహమగునది, నాలుగు
స్మానసన్నిధయగునది, అయిదు వినోదిమునకుగాను వస్తువునుతీసి
నారిని తా॥ చంద్రస్థునిశాన్తానం.

శ్లో॥ పూర్వాపరేచపూర్వస్థః దక్షిణోత్తరయోర్ధ్వ । అగ్నిత్వా
య్యో శోమధ్యే మధ్యస్థావైవశేత్ ॥ ఆధివావిః శామధ్యేమధ్య
స్థాచ విశ్వశేత్ । రుద్రరాక్షసయోర్మధ్యే రుద్రస్థాచ విచారయేత్ ॥
పూర్వదక్షిణయోర్మధ్య మధ్యస్థాచ విశేషత । తోయోత్తరాచ
యాద్యప్తే స్థితో ముత్తరగాంవదేత్ ॥ పూర్వోత్తరాయాచ వదేత్
త్పూర్వస్థపిచారశాత్ ॥

తా॥ పృచ్ఛకుడు ప్రశ్నిచేయుకాలమున పూర్వదక్షిణగ్రహము
కలిపితేవోరుడు పూర్వదిక్కునందున్నాఁడు, దక్షిణోత్తరదిక్కులుచూ
చితెడత్రుదిక్కుయందుండును, వాయువ్యాశ్చయములను చూచినచో
అదిక్కులయొక్క మధ్యనగునను నదిక్కుల మధ్యనయిన నుండును,
క్షయతీతావ్యములను చూచిన యాశావ్యదిక్కుయందును, పూర్వద

వా క్య ప్రశ్న సా ర మ్.

శ్లో॥ తిథిదిక్కులను చూచినచో ఉభయదిక్కులమధ్యయందుండుచు పశ్చి
మొత్తరములను చూచినచో తత్సూర్యదిక్కులయందుండునని తా॥

వా ర్తా ప్ర శ్న.

శ్లో॥ వారక్షయోగయోగించ తిథిఘ్నావేదియక్స్త్రిహ్యౌ ।
సత్యేకేనతథామిద్యా ద్వాభ్యాశేషత్రయోతథా ॥ తదాదాసత్య
తాయాంతి పశ్చిమిధ్యావదేధువమ్ ॥

తా॥ వారనక్షత్రయోగములను కలిపి తిథిచేగు కించి నాలుగుకలిపి
మూడింట భాగించగా శేషంవకటివచ్చిన వార్తనిశ్చయము, రెండులబ
ద్ధము, మూడుమొదిలునిశ్చయం, నాలుగుభ్రమని తా॥

చి నామిత్రస్యప్రశ్న.

శ్లో॥ తిథివారస్య యోగాస్త్ర ప్రభునామ్నాహత త్రిభిః । యుక్తస్య
ద్యాజితోద్వాభ్యాం ఏకమైత్వికేనహి ॥

తా॥ తిథివారనక్షత్రయోగములను ప్రభునామాక్షరములచేగు
చిమూడుకలిపి రెండింట భాగించగా శేషంవకటిమిత్రత్వముకన్దు, రెండు
మిత్రత్వములేదని తా॥ యత్కాంతచింత.

శ్లో॥ తిథియోగోహతఃకార్యః సంక్రాంతేదినయక్గృహాత్ । హత
ద్వాభ్యాంశేషలబ్ధా గణనీయగ్రాభిహృత । ఏకశేషనపత్నంచద్విశే
షేశీఘ్రమేవచ ॥ త్రిశేషేచిరకాలేన జ్ఞాతవ్యసర్వదాబుధైః ॥

తా॥ తిథినియోగముచేస గు కించి సూర్యుడున్న రాసిదినములుక
లుపుకొని రెండింటగు కించి మూడింట భాగించగా శేషంవకటికార్య
భంగం, రెండుశీఘ్రంగా కార్యానుకూలమగును, మూడులలస్యమని తా॥

మృత్యుజీవప్రశ్న.

శ్లో॥ 'రామబాణరహస్యి నందారుద్రాశ్చజీవనం । రూఢపక్షియు
గాద్రచదశశూన్యైర్జీవనం ॥ ఉదయాద్భటికాత్రిఘ్నా తిథివారేణ
సాయతా । సూరైశ్చవిభజేగ్ధిమాన్ విశ్లేయంమృత్యుజీవనం ॥

తా॥ ఉదయాదిగడియలను మూడిటగుశించి తిథివారములనుకలిపి పన్నెడింట భాగించగా శేషం 3-గి-6-౮-౯-౧౧ జీవించుతారు, ౧-౨-౪-౬-౮-౧౦-౦ మృత్యునచేసుచు, అనిగోగిచెప్పేది.

వృత్తిప్రశ్న.

శ్లో॥ తాత్కాలఘటికాద్విష్ణు వ్రేహృతైః కేససత్వం । ద్వాభ్యాం కించిద్విల బస్యాగ్రామదూతీవృత్తికృత్ ॥

తా॥ ప్రశ్నఘటియలను రెండింటగుశించి మూడింట భాగించిన శేషం పకటిశీఘ్రముగా వృత్తి ముకురుసుచు, రెండైనదో కొంచమాలస్యము, మూడుదూరపుగ్రామమున కురుసుచు. [అముకస్యమీలనప్రశ్న.]

శ్లో॥ ఘటికాల్లిగుణానై కా స్సక్తభిస్స యతాపునః । చతుభిర్భాజితాతన్నా శేషాంక ఫలమూదిశే ॥

తా॥ ప్రశ్నగడియలను మూడింటగుశించి యెనిమిదికలిపి నాలిగిట భాగించగా శేషము. [ఫ ల ౧.]

శ్లో॥ ఏకశేషే చమీలనం ద్విశేషే పిగమనాతర । త్రిశేషే దగ్ధనాభావః సముద్రైస్తుసకృద్భవే ॥

తా॥ ఒకటిప్రయత్నించినమనిషి అగుపడుతాడు, రెండూర్గాను ధ్యమందు అగుపడుతాడు, మూడుఅగుపడును, నాలుగుఒలప్రాత్యము నంగు సకృత్తుగా నగుపడును. మిత్రదర్శనప్రశ్న.

శ్లో॥ తిథివారర్థ యోగానాం యోగోద్వాభ్యాం హతస్త్రిభిః । యుక్తోద్వాదశిభిర్భాజ్యం శేషేణ ప్రశ్నమూదిశే ॥ హస్తయుక్తాస్థితో భూమ్యా స్వప్తానయతోజనైః ॥ తాంబూలాద్యచూరైశ్చ ఏకశేషేణ తద్భవే । వాయూమేనయతశ్చాపి స్వల్పమానచమిశ్రితాః ॥ ఉద్యోగవార్తశ్రవణం ద్విశేషే దగ్ధనాభవే । శ్చాత్యత్యార్యప్రసంగేన గమనంచ శ్రేషః కే । వేదశేషతుగక్తస్య జటిసకరశుద్ధిదా । హస్తశేషే తసుప్తస్య బుద్ధిభోభోజవ భవే ॥ రసశేషమార్గమధ్యే దగ్ధనం

సన్నితంభవేత్ । స్త్రీభోగంవ్యవహారశ్చ సప్తశేషేవిన్దిశేత్ ॥ అష్ట
శేషితదాదృష్టే చిత్తద్వేగ స్రవణవేత్ । నందశేషేయదాదృష్టేధర్మ
కార్యేషు తత్పరం దశమేరాజసన్యాసం రుద్రేభోజనమేష్వర । ద్వాదశే
మూఖతోజ్ఞయా స్త్రీభోగంకర్తుమిచ్ఛసి॥

తా॥ తిథివారసక్షత్రయోగములను కలిపి రెండింటిగుణించి మూడు
కలిపి పన్నెండింటి భాగించిగా శేషంనకటిమిగిలితె పదిహేనురోజులు
సముఖో స్వస్తతగాయుండి తాంబూలానులు చేయుచూ యత్నించిన
మనిషిలగుపడును, రెండువ్యాపకముచే స్వల్పజనముతో కూడుకుని
ఉద్యోగవార్తను వినియుండుకాలమున దర్శనమవును, మూడులనంత
కార్యప్రస్తావముచే మార్గమునందు కనుపడును, నాలుగురహస్యముగ
హస్తప్రతుళనము చేయుచుండును, అయిదునిద్రయందుండగా లేక
భోజనకాలమునండొండగాను, ఆరుమార్గ మధ్యమందును, యేడు స్త్రీ
భోగంలేక వ్యవహారమందుండగాను, యెనిమిది ఉద్యోగచింతతోనుం
డగాను, తొమ్మిది ధర్మకార్యములందుండగాను, పదిరాజసన్యార్థము
తోనుండగాను, పదకొండు భోజనమునుండుండగాను, పన్నెండునుఃఖ
ముతో కూడుకునియుండగాను, లేక స్త్రీభోగాపేక్షకలిగి యుండగాను,
యత్నించినవాని దర్శనము కలుగును. కార్యప్రతిమితిచింత.

శ్లో॥ తిథివారక్షయోగస్తు త్రిఘ్నంషష్ఠిర్యత స్రవణం । అష్టస్తువి
ధిజేద్భాగంశేషాంకేఫ మాదిశేత్ ॥ ఏకేనపక్షద్వితీయేన మాసంఘ్న
తు స్త్రీభిస్యాదయసంభత్సభిః॥

తా॥ తిథివారసక్షత్రయోగములను నూడింటిగుణించి ఆఱు కలిపి
పన్నెండింటి భాగించగా శేషంనకటిమిగిలితె పదిహేనురోజులు కార్య
వ్యవధానము, రెండ మాసము, మూడు-రెండుమాసములు, నాలుగు-
నాలుగుమాసములు, అయిదు-యెనిమిదిమాసములు, ఆరు-వక సంవత్స
రము, ఇట్లుయేకేత్ర వృద్ధిగా తెలిసేది.

అకారాదివర్ణప్రముఖము.

నూ॥ అర్క-౧౨-ప్రకృతి-౨౦-ఈశానాగ-౧-ధృతి-౧౮-కంచాద
శాగ-౧-స్తభాజాతి-౨౨-రేష్టదశగ-౧-రదా-౩౨-తత్వా-౨౧-ఏకోన
వింశతి-౧౮-తత్వై-౨౧-విశ్వాగ-౩ భవాగ-౧-ఏకవింశతి-౨౧-మా
స్మి-౩౦-దేశ-౧౦-తిథిగ-౧-మూర్ఖవా-౨౦-గ్రామనేతా-౨౩-వడ్డి
శతి-౨౬-దశస్పృత-౧౦-వడ్డిశ-౨౬-దశగ-౧-విశ్వాక్షి-౩-అశ్వ
క్ష-౨౨-పంచగుణ-౩-స్తభాపంచాభిర-౧-మనుగ-౧-భృత్యాగ-౧-గ్న
౨౨-రామేమ-౩-శరవహ్నయ-౩-వస్వక్షి-౨-ధృ-౧-వడ్డి
శ-౨౬ తారక-౨౨ వడ్డుజా-౨౬ స్తభాకాల-౧౬ పట్క-౨౬ విశ్వా
గ-౩ స్త్రీంశ్చంద్రశ్చ-౩ బాణగుణ-౩ సర్వ-౨౬ శరరామాశ్చ
౩-రదా-౩౨ బాణగుణ-౩ యినా-౨౨-౯౯. అథవర్ణాంశములు.

తా॥ అగ-౨-ఆగ-౧-ఇగ-౧-ఉగ-౧-ఊ-౨౨, ఋ-౧౮, ఋ-౩౨
లు-౨౧, ఋ-౧౯ ఏ-౨౧, ఐ-౧౩ ఋ-౧౯ ఐ-౧౯ అ-౩౦ ఆ-౧౦, క-౧౯, ఖ-౨౧
గ-౨౩ ఘ-౨౬ చ-౧౦ ఛ-౨౬ జ-౧౦, ఝ-౧౩ ఞ-౨౨, ట-౨౨, ఠ-౨౩, డ-౨౨, ఢ-౨౩, ణ-౨౨, త-౨౨, థ-౨౨, ద-౨౩, ధ-౨౩, న-౨౨, ప-౨౨, ఫ-౨౨, బ-౨౨, భ-౨౨, మ-౨౬, య-౧౬, ర-౨౬
ల-౧౩ వ-౧౩ శ-౨౩, ష-౨౬, స-౨౩, హ-౨౩, ణ-౨౩, క్ష-౧౨.

లాభలాభప్రశ్న.

శ్లో॥ లాభేలాభద్విచత్వారి క్షయ్యాభాగంప్రిభిప్రిభిః । ఏకశే
షేతులాభస్య ద్విశేషేస్వల్పలాభకృత్ । శూన్యశేషేషేతుహానిస్యా
లాభలాభస్యలక్షణం॥

తా॥ నలభై రెంటిని వర్ణాంకమును కలిపి మూడింట భాగించగా శే
షంవకటిలాభమున్ను రెండు స్వల్పలాభము శూన్యమయితేలాభము
లేదని తా॥

మృణాజీవనప్రశ్న.

శ్లో॥ జీవనేమరణేషేషదత్వాంశఃప్రక్షేపితాః । అథభాగంప్రిభిగా
హ్యం శేషాంకేషలంస్య ॥ వాపత్యం యత్నసాధ్యం

శేషకే । శూన్యము మరణప్రాప్తం జ్ఞాతవ్యస్సర్వదాంబుడై ॥

తా॥ వర్ణాంకమును శ్లేషకమును నలుభైనికలిపి మూడింటభాగించిన శేషంవకటిజీవించును రెండు అనేకీయత్నములు జేయగా జీవించును, శూన్యమగునమరణము, [సుఖమఃఖప్రశ్న.] .

శ్లో॥ సుఖమఃఖశ్లేషస్తు అష్టరామమిన్స్మృతం । అత్రభాగంబోచనాభ్యాగంబశ్లేషే సుఖంభవే ॥ శూన్యదుఖంవిజానీయ్యాత్ సుఖదుఃఖస్యలక్షణం॥

తా॥ వర్ణాంకమును శ్లేషకమును ముప్పై అయిదు కలిపి రెండింటభాగించగా వకనుఖము శూన్యమయితే దుఃఖము.

గమనాగమప్రశ్న.

శ్లో॥ గమనాగమరామశ్చ శ్లేషకఃప్రకీర్తితాః । త్రిభిర్భాగంసమాహృత్య ఏక శేషే గమస్మృతః ద్వాభ్యాఃస్థితివినిర్దిస్త్యా శూన్యహానిస్మృతాబుడై ॥

తా॥ ప్రశ్నవర్ణాంకమును శ్లేషకమును ముప్పై గునుకలిపి మూడింటభాగించగా శేషంవకటి గమనకలుగును, రెండుగమనంలేవు, మూడుహానికలుగును. [జయాజయప్రశ్న.]

శ్లో॥ జయాజయే శ్లేషకస్తు చతుస్త్రిశఃప్రకీర్తితాః । రామైర్భాగంసమాహృత్య జయాభ్యాదే శేషకే ద్విశేషే మధ్యమాజ్ఞేయా జయా శూన్యప్రతిశేషకే॥

తా॥ ప్రశ్నవర్ణాంకమును శ్లేషకమును ముప్పది నాలుగును కలిపి మూడింటభాగించిన శేషం వకటిజయము, రెండుమధ్యమము, శూన్యమయితే అపజయము, దేమాత్రామాత్రప్రశ్నయందును జెప్పదగును.

గర్భాగర్భప్రశ్న.

శ్లో॥ గర్భప్రశ్నే శ్లేషకస్తు షడ్త్రింశకృధితోద్విజైః । పూర్వైర్భాగంసమాహృత్య గర్భోవాచ్యేక శేషకే ॥ సందేహస్తుద్విశేషస్యా

త త్ శూన్యేనాస్తీతివిశ్చయః॥

తా॥ ప్రశ్నాత్మర వర్ణాగకమును తేపకమును ముక్కుయానును కలిపి మూడింటిభాగహరించగా శేషంవశిగిగ్నము స్వయము, గొండుదేహము, శూన్యమును తె శూన్యముని తెలియవలెను.

కార్యానిధిప్రమాణం.

శ్లో॥ అథానుభూతామచధి క్రియావిక్షేపమానం ప్రియతేకాన్య కాలోత్రి యస్యవిజ్ఞానమాత్రతి॥ అధిఠంచరసస్సౌ నాగపరివడిశి వార, ౧, ౨, ౩, ౪, ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ౧౦, ౧౧ అవగ్రావ్యప్త కేవిఖ్యాణయే పుష్కరతస్సగ్గే । ప్రశ్ననర్మాకమాత్రాంక వర్ణమాత్రాంకమాతృకా ॥ ప్రశ్నవర్ణాంకమాత్రాంకనేత్రత్యాభిర్భజేత్ । ఏక శేషేగిగ్నాద్గోర్తా ద్వికేషేష షీ ఈతః । శేషత్రయేషమాసస్యాత్ శూన్య శేషేతుమయసం॥ ఏవం యథావధావాచ్యం విశేషైశ్చనదేర్భుభః । గోదృష్టేచయల్లభై మూ లేయోజ్యంచబాగ్భిః ॥ విధ జీద్ధినసావాచ్యా శేషతుల్యత్రశూభి । లభ్యమూలేనసంయోజ్యం భజేచ్ఛస్సద్భుద్భుధైః ॥ శేషతుల్యానినాగ స్య శుక్లకృష్ణవిభేదతః । గర్భప్రశ్నేచగర్భిన్యా కార్యాకార్యవిశిష్ట యః॥ శుక్లకృష్ణక్రమేనైవ ద్గణయేద్గురుక్రతః । లభ్యమూలేనసంయో జ్యం వష్టిభిర్భుభజేత్తథా ॥ శేషతుల్యఘటిస్తీయా స్వరజేదవిశారదైః । పక్షాశరేణుభిర్భాగఃమాసేదృష్టైర్భుభజేత్ వర్షదృష్టైశ్చచైర్భాగః శేషగర్భారోద్వక్తమేవచ । ఏవంకాలస్యవిజ్ఞానమ చా సమ్యక్ప్రకీర్తితాః॥ శరీరీతాయశిష్యాయ ద్దేయంవత్సరవాసినే । తేననోకుస్య తేదీవివాచ్యా పత్యాపవర్తతే॥

తా॥ ప్రశ్నలక్షణనిర్ణయించేటందుకు తేపకములచేత ఫలాఫలము ల్లు తెలియవలెను అవగ్రాహించ క్రిగకమును ప్రశ్నమాత్రిగకమునువర్ష భృవాంకమును ఏకముగా కలిపి నాలిగింట భాగించగా శేషం వశిగి ౯ యి తెలిక రోజు, రెండుపక్షము, మూడుమాసము, నాలుగుసంవత్సరము,

అనిశాలియవలెను యిదిగాకదికములు నిష్కర్మగా తెలియుటకై వత్సాం
 కమాత్రాది చక్రాంకమునకూడి నాగ్రితభాగించిన లబ్ధమునుమూల
 రాశిలోకల్పి దానిసూత్రభాగించగా విగతిన శేషమును సంవత్సరము
 గ తెలిశేది, లబ్ధమును మూలరాశిలోకల్పి ఆమూలరాశి పన్నెండుంట
 భాగించగా శేష శుభములు, లబ్ధముమూలరాశిలోకల్పి ముప్పదింట
 భాగించగా శేష శుభములు, శేషముచుండు పాతభాగించగా శేషము
 శుక్లకృష్ణక్షయములు శేషముముప్పాట భాగించిన లబ్ధమును మూలరా
 శిలోకల్పియేడితి భాగించగా శేషంవారిమునుగ్లక్షయముచుండుగురు
 వారము మొదలు కృష్ణపక్షమునకు శుక్లపక్షము మొదలు అని తెలి
 యుత్తిగి, యేడిట భాగించిన లబ్ధమును మూలరాశిలోకల్పి అరునదింట
 భాగించగా శేషగడియలు. పుత్రికాశ్చ[దేవకే శివతప్రకారం.]

శ్లో॥ సఖధృతగర్భాశినామధేయగర్భాయ క్తిగిరసంయుతంచ
 మునిప్రయుక్తం నవభోగశేషగమేకుమారివిమేకుమారి॥

చ భూతస్వరూపస్త్వద్రవ్యచింత.

శ్లో॥ నిధివారచనశ్చ త్రా లగ్న ధృతకమిత్రం పాదభవారతేభా
 గం నష్టద్రవ్యం విచిత్రయేత్

తా॥ నిధివారశ్చ త్రా లగ్న ధృతకములను కలుపుకొని అగుదింట
 భాగించగా శేషము.

శ్లో॥ పృథివ్యాసంస్థితగ్రాద్రవ్యం జలేతుజలసంస్థితం | స్తేజోమ
 నువ్యహస్తేయ వాయుశ్చైవైవ్యహస్తే॥ ఆకాశేచోద్ధ్రవ్యోద్రవ్యం
 నష్టద్రవ్యగ్రాదర్శయేత్

తా॥ పకటిమిగతిన భూమితత్వము నష్టద్రవ్యముభూమియందున్నది
 రెండవజలతత్వములమందున్నది, మూడు స్తేజోత్వమునుష్యోహస్త
 ములోనున్నది నాలుగు వాయుతత్వము గృహములోపలనున్నది అయిదు
 ఆకాశతత్వముపై నున్నదని తెలిశేది.

నష్టద్రవ్యస్వరూపప్రశ్న.

శ్లో॥ అవర్గం వర్గలంప్రొక్షం దీఘం చైవ కవర్గకం । చవర్గంచత్రి
కోణంచ ఖడ్గాకృతిటవర్గకం । చక్రాకృతితవర్గంచ వాగాకృతిపవర్గకం ।
యవర్గంచచతుర్బ్జాణం బహుకోణంశవర్గకం॥

తా॥ అ,క,చ,ట,త,ప,య,శ, వర్గము చేయుకాలమున
మొదటిఅక్షరము అవర్గమై యితే నష్టనస్తువివర్తులాకాశము, కవర్గము
పొడుగు ఆకారము చవర్గము త్రికోణాకారము, టవర్గము ఖడ్గాకార
ము తవర్గము చక్రాకారము పవర్గము సర్పాకారము యవర్గము చతు
ర్బ్జాకారముశవర్గముగాక బహుకోణాకారము. [తాంబూలప్రశ్న.]

శ్లో॥ పూగీపర్ణద్వయోస్సంఖ్యా పంచఘ్నరసభాజితా । లాభా
లాభానుఖంబుంబుంబీవితంమరణంధువం॥

తా॥ తమలపాకులు వక్కలులెక్కచేసి అయిదింటగుణించి ఆరిం
టభాగించగా వకటిలాభము, రెండు అలాభము, మూడుసుఖము, నాలు
గుదుఃఖము, అయిదుజీవితము, ఆరుమరణము, ఈప్రకారముగాకార్యా
నుకూల ప్రతికూలములు తెలిసేది. [కార్యాసిద్ధాసిద్ధ్యప్రశ్న.]

శ్లో॥ సంఖ్యాప్రశ్నాత్ రాణాం దినతిథిభయంతై కా దశఘ్నార్షభ
క్తా శేషత్యేకాప్తకదశశిలేచాచుకార్యస్యభంగః । పట్నంచాష్టాభవతి
ఫలితం కార్యజాతంచిరాయుషే మామూన్యేవ్యధికశుభదంతీ ప్రసా
ఖ్యంత్యవిఘ్నాత్॥

తా॥ కార్యసిద్ధిప్రశ్నకు ప్రశ్నాక్షరములను తిథివారనక్షత్రము
అనుచేర్చి పదకొండుతోగుణించి పన్నెండింట భాగించగా శేషము
౧,౨,౩,౪,౫,౬,౭,౮,౯,౧౦,౧౧,౧౨ కార్యముచేసును. ౧-౬-౧ ఆలస్యముతోకూడివచ్చు
ను ౨-౩-౨ ౯-౦ శీఘ్రముగా కార్యసిద్ధికలుగును.

ప్రశ్నోపయోగలంఛాధిక్షత్రములు.

శ్లో॥ అంధకంలేదనుమందలోచనం మధ్యలోచనమతస్సులోచనం ।

పాత్య పృశ్న సారము.

రోహిణీ ప్రభృతి భంచత్వవ్యయం సాభిజిత్తుగణయేత్పునఃత్పునః॥

తా॥ అంధనక్షత్రములు మందలోచన మధ్యలోచన నక్షత్రములు రోహిణీ మొదలు కృత్తికవరకు అభిజిత్తుతోకూడ నరసక్రమముగ రోహిణీ అంధనక్షత్రము మృగశిరమందలోచనము ఆర్కద్రుమధ్యలోచనము పునర్వసు స్థూతి నులలని యీనాలుగు నక్షత్రముల వరుసను క్రమముగ జాశీనేన. నష్టవస్తుపరిజ్ఞానం.

శ్లో॥ అంధకేలభ తేశీసుం మందకేచదిన్యాత్ మధ్యకేచచతుష్టై నప్రాప్నోతిసుగోచనే॥

తా॥ నష్టవస్తున యేపుమకనపడేది అంధనక్షత్రములైతె అతిత్వరగా కనుపించును, మందలోచనముమూడునిములలోగాను, మధ్యలోచనము అరువై నాలుగుదినిములలోగాను, సులోచనమైతె కనుపించదని తెలియతగ్గది. దిక్ జ్ఞానం.

శ్లో॥ అంధకేపూర్వతోవస్తు మందకేదక్షిణేతథా । పశ్చిమేమధ్యనేతేచ ఉత్తరేచనులోచనే॥

తా॥ నష్టవస్తువస్తుప్రయుండుదిక్కును తెలిసేక్రమము అంధనక్షత్రము తూర్పుదిక్కునను మందలోచనమైతె దక్షిణమున, మధ్యలోచనము పశ్చిమమున, సులోచనము ఉత్తరమున అని తెలియవలెను.

గతవస్తులాభాలాభజ్ఞానం [పృకాంతరే.] .

శ్లో॥ అంధేనద్యఃప్రాప్యతె నష్టవస్తుకష్టప్రాప్య మందశేత్రేచతద్వత్ । దూరాత్ శ్రావ్యం మధ్యనేతేనలభ్యంనశ్రోతవ్యంనైవలభ్యంనునేతే॥

తా॥ నష్టవస్తులాభాలాభమును తెలియవిధము అంధనక్షత్రమైతె శీఘ్రముగాదొరుకును మందలోచనము కష్టముగాదొరుకును మధ్యలోచనము బహుదూరమునున్నది దొరకదు సులోచనము వివరము దొరకడములేదు. నక్షత్రరీత్యాగతవస్తుపరిజ్ఞానం.

శ్లో॥ మఘాదిలర్యమాద్యంతం సమీక్షేవస్తుశ్యతే । హస్తాదివస్తు

కర్మంతమస్య హస్తేచదృశ్యతే॥ శతతాతాద్యమాంతంతు స్వగృహా
కస్తుదృశ్యతే । అగ్నాద్విదిసర్ప పర్యంతందృష్టమాంగంతథా॥

తా॥ సక్షత్రమునుబట్టి గతవస్తుజ్ఞానమును తెలిసేది మహానక్షత్ర
ముమొదలు ఉత్తరానక్షత్రమువరకు నీనక్షత్రములలో ప్రశ్న తేస్తే
సమీపములో వస్తువకనుపడుతుంది, హస్తానాని ధనిష్ఠపర్యం
తము వరులహస్తములో చూడబడుతుంది, కర్కాటకం ధనుకొనిభర
ణివరకు స్వగృహలో వస్తువకనుపడును, కృత్తిక మొదలు ఆశ్లేషపర్యం
తము బహుదూరములోనుండును, వస్తుధర్మము కాదు.

గతవస్తుస్థానజ్ఞానమాహ.

శ్లో॥ తిథివారంచనక్షత్రం ప్రహరేణసమన్వితం । దిక్స్సాఖ్యయా
మాతంచైవ సప్తభిర్విభజేత్పునః॥ ఏకేనభూతలేద్రవ్యం ద్వయంచేద్భాం
దసంయుతం । తృతీయైజలమధ్యస్థం అంతరిక్షేచతుర్థకే ॥ తుషస్థాం
శంచమేతుస్యా వృష్టేగోమయమధ్యగం । సప్తమేథస్మమధ్యస్థ మిత్యే
వత్ప్రశ్నలక్షణం॥

తా॥ తిథివారనక్షత్రయోమములనుకలిపి పదింటగుణించి యేడింట
భాగించగా శేషం వకటి గతవస్తువ భూమియందున్నది, రెండు భాం
దున్నది, మూడునీళ్ళలోనున్నది నాలుగుపయినప్రన్నది అయిదుగడ్డి
లోనున్నది, ఆరుపేడలోనున్నది యేడుబూడిదెముక్కమధ్యనున్నదిఅని
యెరుంగునది.

నరాంగస్థితప్రశ్న.

దైవజ్ఞునరాకారము లిఖించి శిరంబున మేఘము, ముఖంబున
వృషభము, గళంబునమిథునము, నాభినకర్కటము, చక్షుంబున సింహస్థా,
ఉదరంబున కన్యభుజంబులతుల, గృహ్యంబునవృశ్చికం, ఊరుపులధను
స్థా, జానువుల మకరము, బంధులకుంభము, పాదంబులమిథునము, విన్యా
సంబుగాలిఖించి ప్రశ్న చేయు నవసరమున యీలావయవములలో దేని
వృత్తిపించునోదానిలగ్నమును తెలిసి మనోగతచింతను చెప్పేది. మేఘ

నా కృత్ర శ్లో సారము.

ముద్విపాకచింత, వృద్ధిభము చతుష్పాదచింత, మిథునము, గర్భచింత,
కర్కాటకము వ్యవహారచింత, సింహముకార్యచింత, కన్యపరాంగనా
చింత, తుల ధాతుచింత, వృశ్చికము రోగచింత, ధనుస్సు తీర్థయాత్ర
చింత, మకరం కలహచింత, కుంభము పూజ్యస్థానచింత, మీనము నిర్గ
మనచింత.

భక్తిగమ్యక సప్తప్రశ్నవిషయం.

తా॥ ప్రశ్నార్థములను అటువంటిగుణించి యెనిమిదికలిపిలోమ్మి
దింటభాగించగా శేషము రవ్యాదిగ్రహముల నేకాదిసంఖ్యచె తెలిసి
కొనిరవ్యాగారకులయితే నష్టద్రవ్యము దూస్తూబైయున్నది చంద్ర
బుధులుసమీపమాదున్నది, గురుశుక్రులు శీఘ్రముగావచ్చును శనిరా
హు కేతువులు దృష్టిగోచరముకాదని తెలియవలెను.

పురుషాంగస్ఫురణశ్లో.

శ్లో॥ అంగస్సదక్షిణభాగే ప్రశస్తాస్ఫురణంభవేత్ । అప్రశస్తా
తథావామే పప్తస్యహృదయస్యచ ॥

తా॥ కుడిభాగమున అంగస్ఫురణఅయిన శుభము యడమభాగ
మందు స్ఫురణఅయితే అశుభము, ఉభయపార్శ్వములయందు పృష్ఠ
హృదయములుకూడను.

శ్లో॥ పృష్ఠీలాభభవేనూర్ధ్వం లలాటరవిందనః । స్థానంవివృద్ధిమా
యాంతి భూనస్థాఃప్రియసంగమః ॥ భృత్యలభిశ్చాక్షు దేశే కృపాస్తథ
నాగమః । ఉత్కంఠోపగమామధ్యే దృష్టంరాజన్విచక్షణైః । దృగ్బం
ధనేసంగరేచ జనుశీఘ్రునాప్నుయాత్ । యోషిల్లాభోపాంగదేశే
శ్రవణంతేప్రియశృతిః ॥ నాసికాయాంప్రితసాఖ్యం ప్రియాప్రీధరోష్ఠ
యోః । కంఠేతుభోగలాభస్య దోభగవృద్ధిరదోశయోః ॥ సుహృత్ప్రీ
వృశ్చబాహుభ్యాం హస్తేచైవధనాగమః । పృష్ఠపరాజయాయుద్ధేజ
యోవక్షుస్థరోభవేత్ ॥ కుక్షిభ్యాంప్రితిరుద్విస్తాస్త్రీయాఃప్రజననంభగా
ప్రాసభ్యంతోహభిదేశే అంధేచైవధనాగమః ॥ జానుస్సంధాపరిస్సంధా

బలవిద్భింబవేపుః! ఏకదేశోధవేత్సామిజుంగాభ్యాంరవిన్మదన! ఉత్త
మస్థానమాన్యేతీపద్యాం ప్రస్థురహోన్యపటలాభంచావ్యగమనంభవే
ణ్విందతలేన్యప॥

తా॥ మ స్తకస్థురణభూలాభము, లలాటము స్థానవృద్ధి, భ్రూమ
ధ్యమందునేత్రమధ్యమందు మిత్రభేదము, నేత్రాలము లయందు ధన
ప్రాప్తి, సంగ్రామజయము, నేత్రాంతము భయము, కర్ణము
లందు ప్రయవార్త, నాసికమందు సుఖము, సంతోషము, అధరోష్ఠ
మందు ప్రియాప్తి, కంఠము స్కంధములందు లాభము, భోగము, నా
హువులందు మిత్రప్రాప్తి, హస్తములందు ధనాదాయము, పృష్ఠమం
దు రాజయద్ధజయము, వక్షము కడుపుజయము, సంతోషముభగమం
దు స్త్రీసంశాసనము, లింగమందు స్త్రీప్రాప్తిస్థానస్థానము, అండము
లందు ధనాలాభము, జానుజంఘలయందు సంఘలయందు భూతిక
యము, గ్రామదేశాధిపత్యము, ఉత్తమస్థానము, హానికలుగును, పాద
ములందు, గమనము, ఇవిలనయవస్థురణనుబట్టి పురుషులకు చెప్పెద
గును యడమ పార్శ్వము విపరీతఫలము నిచ్చుననుట.

స్త్రీయంగస్థురణప్రశ్న.

శ్లో॥ లాంఛనేపిటకాంచైవ జ్ఞేయంగస్థురణవత్తథా । విపర్యయేన
విహితః సర్వస్త్రీణాంవిపర్యయః ॥ దక్షిణేపిప్రశస్తాంగ ప్రశస్తంసాన్య
ద్వికేషతః॥

తా॥ స్త్రీలవిషయమై అంగస్థురణప్రశ్న, యడమపార్శ్వము శుభ
ము, కుడిపార్శ్వము అశుభము, అన్నియపూర్వము పురుషునికి చెప్పిన
దానికి వ్యత్యయముగా తెలిసేది. [నేత్రీస్థురణప్రశ్న.]

శ్లో॥ నేత్రస్యార్ధంహరతిసకలం మానసందుఃఖిజాలం! నేతోపాం
తెదిశతిఫదనం నాసికాంతేదమృత్యుః॥ నిద్రస్యాధస్థురణమసకృత్సం
గరభంగహేతుః । ర్యామేచైతత్ఫలమవిఫలం దక్షిణేవైచరీత్యం॥

తా॥ నేత్రములకు పూర్వభాగమున స్ఫురణలయితే సమస్తదుఃఖములు నశించి మనస్సు ఆనందయోగమై యుండును, నేత్రములకు పార్శ్వములందు ధనముకలుగును, నాశికాంతములందు మృత్యుప్రకలుగును, నేత్రములకు అఘోభాగమునందు యుద్ధముపాదుభంగకారణము, వామనేత్రమునందు యీ కుడినేత్రమునందు వైకర్యముగాను తెలిసేది.

సత్సత్వం యోగోపనిషత్కార్యకార్యప్రశ్న.

శ్లో॥ తిథిప్రహరసంయుక్త తారకావారమిత్రతా । అగ్నిభిస్తుహారే ద్భాగం శేషం సత్వరజస్తమః ॥ సిన్ధిస్తాత్కాతికే సత్వ రజసాతువిలు బనం । తమసానిష్ఠులః కార్య జ్ఞాతవ్యం సర్వవాబుధై ॥

తా॥ తిథియామనశ్చత్రములను కలిపి మూడింటభాగించిన శేషం పకటి సత్వగుణము శీఘ్రముగా కార్యసిద్ధి రౌపరశోగుణము కార్యవ్య ఘటనము, మూడుతమోగుణము కార్యభంగము.

ఛాపూర్వప్రశ్న.

శ్లో॥ ఆశ్మచ్ఛామూతిగుణితా త్రయోదశసమన్వితా । వసుభిశ్చ మురద్భాగం శేషంచైవ శుభాశుభా ॥ లాభశ్చైకైలికే సిద్ధి వృద్ధిపం చమసప్తకే । ద్వయోర్హస్తత్వత్వశ్చోకం వస్త్రపైమరణాధిపం ॥

తా॥ శుభశుభనిచ్ఛామనమూడింటగుణించి నడమూడుకలిపియేని మడింటభాగించగా శే ముచకటిలాభము, మూడి టసిద్ధి, అయిదుయేడు వృద్ధియు, రౌపరశోనియుకలుగును. నాలుగు శోకము, ఆఱుయేనిమిడి ఘరణముకలుగును. ఈ ప్రకారము ఛాపూర్వప్రశ్న తెలిసేది.

ముష్టిచింతాప్రశ్న.

శ్లో॥ తిథిప్రహరసంయుక్త తారకావారమిత్రతా నవభిస్తుహారే భాగం శేషం కె వర్ణ మ్మూది శేవ ।

తా॥ చేతులోనున్న వస్త్రవర్ణమును చెప్పేటందుకు తిథియామనశ్చత్రములను కలిపి తొమ్మిదికలిపి తొమ్మిదింటభాగించగా శేషం పకటి

తామ్రనర్ణ్యము రెండుమధ్యవర్ణము మూడుశ్వేతవర్ణము నాలుగు
గరికవర్ణము అయిదు బాగారువర్ణము, ఆరు మాత్యవర్ణము యేడు శ్యా
మలవర్ణము యేరిమిది రక్తవీలవర్ణము నొమ్మిది శ్వేతవీలవర్ణము
ఇట్లు తెలిసేది. రాశిప్రకారప్రశ్న ప్రకారాంతర.

మేష కర్క తుల మకరములు బాహ్య వృషభ సిహ
వృశ్చిక కుంభములు ద్వాదశములు, విధి మూడు మూడు
గర్భాబులు, వీటి నెరింగి కృచ్ఛకుండడిగిస్ లగ్నమును యిది ఆట
గ్నము. గర్భద్వారబులై తే కుడిహ సమున వస్తు గ్రహదనియు బాహ్యగ
బులనుతె యడవుహస్తమున వస్తు గ్రహదనియు నెరింగి మేషమురక్త
వర్ణము, వృషభము ధవళవర్ణము, మిథునము పీతవర్ణము, కర్కటము
పాటలవర్ణము, సిహము పింగళవర్ణము, కన్యపీతవర్ణము, తులసాప
రవర్ణము వృశ్చికం రక్తవర్ణము, ధనుస్సుశ్యామలవర్ణము మకర వీల
వర్ణము, కుంభకంబళవర్ణము మీనంపీతవర్ణము రవి రక్తచ్ఛాయ చంద్రుడు
శ్వేతచ్ఛాయ కుజుడు పగడపుచ్ఛాయ బుధుడు వనరచ్ఛాయ,
గురుస్వర్ణచ్ఛాయ శుక్రుడు వజ్రచ్ఛాయ శనివీలచ్ఛాయ రాహుగో
మేధికచ్ఛాయ కేతువైడూర్యచ్ఛాయ యీప్రకారం తెలియవచ్చును.

పాదచ్ఛాయానుటికానిర్ణయం.

శ్లో॥ యావత్కర్కప్రభాః ప్రతిదినం మేషాదిమహాస్వక్రమాద్యోజ్యాయే
తైచనతులాదివట్సుజలచిత్రివ్యక్ష రామాబ్జయః॥ ఆర్దికృత్యదినపర
మాణునుటికాస్పష్టానానాశికా । స్తావత్యః పరిపూర్వయోః త్రితగ
తాయత్వాన్వ సంఖ్యాభిధాః॥

తా॥ తననీడ తనలడుగులతో కొల్చి అడుగులతో మేష కన్యతుల
మీనమాసములుదు శ్లాగును వృష సింహవృశ్చిక కుంభమాసము
లందు చూడును మిథునకర్కట ధనుర్మకరమాసములాదు । రెండున్న
భోష్టి అహప్రమాణుషియలెందు భాగములుచేసి, యుదాకభాగ

మును యేటింటగు.శించి పూర్వోక్తంబగునధిక సంఖ్యలతో చేసిన పాద
స్థాయిల సంఖ్యచే భాగించగా నేర్పడినన్నిగడియలపొద్దు మధ్యా
హ్నమునకు యెక్కినదనియు అనంతరమైతే పున్నదనియు తెలియవ
లెను. వీనిలో బహురహస్యముగల ౨ 2 కూర్పునందుచేర్చెదను

రా. తిరుతి కానిర్ణయం.

శ్లో॥ న్యూనాత్మకమేకే ప్రాసాదేద్యానంతి. మధ్యాహ్న భాన్యైకైక
స్వత్ నాన్యైకైకయమేదం చోద్ధ్యాంభీయు క్రికమాత్ లగ్నానామ
పిపట్క మేవనియతం సూర్యోద యాద్యాలయా । పూర్వస్యాస్తమయా
దిచేన్నిశీతధాలగ్నాది పట్కుక్రమాత్॥

తా॥ ప్రతిదినము సూర్యుడున్ననక్షత్రము మొదలు ఉచ్చనక్షత్ర
మువరకు గణనచేసి అందుయే పునక్షత్రములను మొదలువిడిచి తక్కిన
నక్షత్రములను రెండేసిగడియల చొప్పుననున్న సూర్యుడు తానున్న
నక్షత్రము నంచెన్ననపాదమందుండునో ఆపాద మొదలు తక్కినపాద
ములతొ మొక్కొక పాదమునకు అరగడియ చొప్పుననున్న గణనచేయ
గా నేర్పడిన మొత్తమప్పటికి గలించిన గడియలనియు సూర్యుడున్న
తాసి మొదలు సూర్యాస్తమయమువరకు ఆఖరాసులన్నియు అస్తమ
యము మొదలు సూర్యోదయమువరకు ఆఖరాసులనీ తెలిసి.

అయిదుపద్యములచేహస్తమునందుండు వస్తువనువివరముగ చెప్పేది.

ముష్టి పృశ్న.

ఉ॥ బంగారు వెండియున్ చుముకభస్మము బెల్లము పేడశుష్కమున్
చంగటనున్న చిప్పయును చారుపృవాళముగోరురాగియున్ గంగయు
రాసిచర్మమును గడ్డలురత్నము యీబజారులో పొంగుచునున్న వస్తువ
నబళ్ళములాడక పల్కుచుండుమా॥

ఉ॥ పత్తియు పేడయున్ కసనరాగి ప్రవాళము వెండిచిప్పయున్ హ
త్తుగక హ్వరంబవల ఆకుయు గడ్డయుగోరు ధాన్యమున్ యిత్తడిచర్మము

మును. యుద్ధదిలో హముపువ్వబస్సుమున్ మా న్తమున-నున్న యది
తానృతమాడక భల్కు-చుండుమా॥

ఉ॥ తాగియులో హమున్ యముకదంతము పత్తియు గడ్డయు పెం
ట్టుకల్ బాగుగ వెండిచక్వరము ఫలమును అనుచున కా-చులున్ దోగ
గ నీసొవగ్గమును దచ్చము దిప్పయు మృత్తి కావిగాచే గల వస్తువునినను
చెచ్చెరవ్వనృతమాడకుండుమా॥

చ॥ కసచ్చెరువక్క-యున్ యముకకట్టియు బు-చు పుష్కర
మున్ రస్మితపువ్వచర్మమును తాగియులో హము నెయ్యి పెంట్టుకల్
మిశిసిగకర్పరంబవలమేసిని బెల్ల ముచిప్పజీవమున్ పొసగుచునున్నవ
చ్చనబద్ధములాడక భల్కు-చుండుమా॥

చ॥ యముకయుప్రహ్వధాన్యమును యేర్పడపువ్వము కెయ్యి పెంట్టు
కల్ ప్రమముగ వెండిచిప్పయును కర్పరమున్ పొగడిపు బాశిదెన్
నీవలహి బెల్ల రత్నమును పుష్పనుపత్తియునున్ను రాయసి వీమముదప్ప
కుండ మదినిందులనున్నవెర-చుండుమా॥

ఇంద-కుగుర్తులు.

సీ॥ బాపురాకయును నూత్రంయోకోత్తరనృద్ధి,

బంగారు అన్నము ఖరగిగఖిలులు ఫలములు బలములు పత్ర
ములు గడ్డలు జీవంబు కాష్ఠంబు తృణములు గోమయంబును పక్క
నొద్దు రాగి లోహంబు చర్మంబు లవణంబు శిలయును ధాన్యము ప్ర
మాళంబు ధరరత్నములొద్దు ముఖాకారాశంబును మంచరజితంబు ఘృ
తమును గళషాను గుర్తు పుష్ప భస్మ లోమ హస్తీబాగుకర్పర రవ్య
ముగ నేర్పరించితిన్

యూప్రకారము గణితము చూచుకునేది [౧-౨-౩-౪-౫

[౧-౨-౪-౫-౬-౭-౮-౯-౧౦

మొదలు చెప్పిన అయిదుపద్యములలోను లేనప్పుడు అయిదు పద్యములలో నుడును.

పురి అయిదుపద్యములచే హస్తగతమునకు

ఉ॥ కుంకుమ ఫేదగంధముచే కాటుక లక్ష్మయు పట్టుసూదియున్ పెంకుయుపురైల్ల ననుపునుచక్కెర బహుతరంబుగాబంకయునున్నది త్తయియును మోక్ష యీపదారులో బంకము లేక చెప్పడిక పట్టినవ పట్టియున్నదా॥

ఉ॥ నారయసత్తు కాకతము నొవధగంధముపట్టుసహితమున్ చూర్మముజాడిబంకయును చక్కెరసున్నము విత్తళాదిగా పుండ్రముగాజుయున్ యినుము పేయు నెల్ల నుయీపదారు నిర్మయమైనవస్తువయుమే దినబద్ధములాడకుబల్కుచుండుమా॥

ఉ॥ యాలకజాకాయలును యిత్తయినుముసత్తుసున్నమున్ నైలముపట్టుసూదియును తగరముకంచును కాకితంబునున్ బలపముపెంకునుచక్కెరయుగాగువిత్తులు యీపదారులోనున్న గతవస్తుప్రండినబద్ధములాడక బల్కుచుండుమా॥

చ॥ ఇనుమునుసత్తుబంకయును దేలకుతగరమునెల్లిగంధమున్ మైనములక్క పెంకులును ముడిదిట్లుపసుపునున్నమున్ చూర్మ లవంగ మన్నుయును చూడగబల్కుము యీపదారులో మెలగుచునున్న వస్తువయునేర్పడయున్న దెరుంగబల్కుమా॥

ఉ॥ బంకయులక్క వారయును పట్టును కాటుక సత్తుసూదియును పెంకునుజాడియాలకులు పుండ్రముచూర్మము చక్కెరాదిగాఁబంకలక్షింక కంచుజరియున్నదిచూడు యీపదారులోబంకము లేక చెప్పడిక పట్టిన వస్తువపట్టియున్నదా॥

సీ॥ కుంకుమంబునుగాజుకొమరప్ప పేనయు విత్తులుతైలంబు విశదముగను కాకితమువిత్తికనుకొంటిమైనంబు పసుపునొవధగంధ పరగు

శాస్త్ర శ్లోక సారము

మీరును నగరము బలవంతులగు నగ్రజ్ఞులునును నున్నటువంటియును
మాడకాటుకవారయు కాంతిచేపుండ్రులు కించి నుజ్జవియు నాగలిగి
యుండుచక్కెరలవంగ బహువిధలక్కమాడ చూస్తే నీయునులకు
సూటిగాను వెంకుసత్తునుకట్టునుప్పేతోడన్.

ఇది కేరళాంతర్గతముగాన గురు
కొనవలెను.

ఫలపుష్పములక్షణము.

కదళీఫలం	౯	మల్లి కాపుష్పంగం	రాజసభాయాం చమత్కారి
జంబూఫలం	౮	మాలతీపుష్పంగం	ద్రవ్యనాథం మనోభిష్ట పుష్పం
ద్రాక్షాఫలం	౭	బాజీపుష్పం	రిజ్జానాం విన్యాసక్రియతే సక
ఖర్జురఫలం	౬	మందార పు	లజనానాం ప్రీతిపుష్పసహజా
రససాలఫలం	౫	పున్నాగ పు	దరసంఖ్యా క్షణానాం వాయోన
నాగి కేళిఫలం	౪	కరవీర పు	మోరాక్షేన నిశ్చయతే మాతా
కంటకఫలం	౩	సంద్యావర్తపు	పితామహైర్యక్తో ద్విగుణోరూప
జంబీరఫలం	౨	పాటలీ పు	సంయుతః పంచస్థానా వనితా

యుక్తో దశస్థానైశ్చ బాలకైః॥

వర్షపుష్పము.

శ్లో॥ తిథివారంచనక్షత్రం లగ్నంవహ్నిహిమిత్రితా పంచభిస్తుహ
రేద్భాగం శేషేవినిర్దిశేత్ ఫలంతు॥ పృథివ్యాత్మస్థిరగ్రహేయమిప్పు
న్యోమిన్సలభ్యతే॥ తేజసివృష్టిరగ్నేయవాయూ వర్షంవినిర్దిశేదితి॥

గ్రంథశ్చయం సమాప్తః.

10810.

